

MARMARA ÜNİVERSİTESİ PATENT HAKLARI PAYLAŞIM YÖNERGESİ

Senato: 08 Mayıs 2012 / 302-4

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Marmara Üniversitesi çalışanlarının yaptığı buluşların mülkiyeti ve tasarrufu ile ilgili uygulama esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Marmara Üniversitesi ile buluş yapan çalışanlarının, yapılan buluşlarla ilgili olarak karşılıklı yükümlülüklerini ve haklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 24.06.1995 tarihinde 25504 No’lu Resmi Gazetede yayınlanan 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

a) Çalışan: Sözleşme veya benzeri bir hukuk ilişkisi gereği, üniversitenin hizmetinde olan kişiyi

b) Hizmet Buluşu: Çalışanın, üniversitede yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği veya büyük ölçüde üniversitenin deneyim ve çalışmalarına dayanan, iş ilişkisi sırasında yaptığı buluşu

c) Kararname: 3 uncu Maddede ifade edilen 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi

d) Öncelik Hakkı: Kararnamenin 32 nci maddesinin 1 inci fıkrası gereği Üniversiteye tanınan kısmi yararlanma imkanını ifade eder.

e) Rektör: Marmara Üniversitesi Rektörünü

f) Serbest Buluş: Çalışanın, hizmet buluşu tanımı dışında kalan buluşunu

g) Üniversite: Marmara Üniversitesini

İKİNCİ BÖLÜM

Bildirim, İnceleme ve Karar İşlemleri

Bildirim yükümlülüğü ve yöntemi

MADDE 5– (1) Buluş yapan Çalışan, bu buluşunu geciktirmeden Üniversiteye bildirmek zorundadır. Buluşun, Üniversitenin faaliyet alanında değerlendirilemeyeceğinin açıkça belli olması durumunda veya öğretim elemanı niteliğindeki Çalışanlarla ilgili olarak 14 üncü Maddede ifade edilen özel durumda, bu yükümlülük ortadan kalkar. Bildirim için Ek.1’deki form kullanılır.

(2) Bildirim, MITTO tarafından belirlenen bir formatta hazırlandıktan ve buluş yapan Çalışanın bağlı bulunduğu birimlerin yöneticileri tarafından form onaylandıktan sonra, MITTO’ne yapılır. Farklı birimlere bağlı birden çok Çalışana ait ortak buluş bildiriminin geçerli olabilmesi için ilgili her birim yöneticisi tarafından ayrı ayrı onaylanması gerekir.

(3) Onay makamları ve MİTTO bildirim işlemleri sırasında buluşun gizliliğini koruma yükümlülüğü altındadır.

(4) Bildirimde aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) Buluşun adı,
- b) Buluşu yapan tüm çalışanların adları, öğretim elemanı olup olmadıkları, bağlı buldukları Üniversite birimleri ve buluş üzerindeki katkı payları.
- c) Buluşu yapanlar arasında, çalışan tanımına girmeyen kişilerin var olup olmadığı, varsa bu kişilerin adları ve bağlı buldukları işverenler.
- d) Buluşun bildirim tarihinden önce üçüncü kişilere kısmen de olsa açıklanıp açıklanmadığı, açıklanmış ise kimlere, hangi tarihlerde ve hangi kapsamda açıklandığı.
- e) Bildirimin Hizmet Buluşu olarak mı, serbest buluş olarak mı yapıldığı.
- f) Bildirim Hizmet Buluşu olarak yapılıyorsa, buluşun hangi görevin veya projenin kapsamında ortaya çıktığı ve ortaya çıkışında hangi Üniversite olanaklarından ne ölçüde ve ne süre ile yararlandığı, buluşun kapsamına girdiği görev veya proje ile ilgili olarak üniversite ile üçüncü taraflar arasında buluş yükümlülüklerini veya haklarını düzenleyen hukuki bir sözleşme olup olmadığı. Böyle bir sözleşme varsa, sözleşmenin ilgili hükümleri.
- g) Bildirim Serbest Buluş olarak yapılıyorsa, Serbest Buluş niteliğini kazandıran nedenler.
- h) Bildirim Serbest Buluş olarak yapılıyorsa, buluşla ilgili hakların tümünün veya sadece lisans hakkının Üniversiteye devrinin istenip istenmediği.
- i) Buluşun Türkiye dışında hangi ülkelerde patentlenmesinin teklif edildiği.
- j) Buluşun Türkçe veya İngilizce dillerinde yazılmış ayrıntılı teknik açıklaması.

Bildirimin kabulü

MADDE 6 – (1) Bildirimde şekil veya içerik açısından değişiklik veya düzeltme gerekiyorsa, MİTTO bunu iki ay içinde bildirimde bulunan Çalışana bildirir. Çalışan bu hususları kabul edip etmediğini bir ay içerisinde bildirir. Aksi halde bildirim Üniversite tarafından kabul edilmiş sayılır.

Buluşla ilgili inceleme ve karar

MADDE 7 – (1) MİTTO, kabul edilmiş bildirimde dayanarak ve Üniversitenin biriminden görüş alınarak buluşu inceler veya inceletir. Bu inceleme, buluşun gizliliğini bozmayacak biçimde yapılır.

(2) MİTTO, inceleme sonucunda, Üniversitenin buluş üzerindeki haklarıyla ilgili olarak, aşağıda ifade edilen altı karardan hangisinin en uygun olacağını belirleyerek gerekçeleriyle birlikte Rektöre bildirir.

- (a) Buluşu Serbest Buluş olarak tanımak ve her hangi bir hak talep etmemek.
- (b) Buluşu Öncelik Hakkı veren bir Serbest Buluş olarak tanımak ve lisans almak için Öncelik Hakkını kullanmak.
- (c) Buluşu Öncelik Hakkı vermeyen bir Serbest Buluş olarak tanıyarak, lisans almayı teklif veya kabul etmek.
- (ç) Buluşu Serbest Buluş olarak tanıyarak, buluşa ilişkin hakların tamamının kendisine devrini teklif veya kabul etmek.
- (d) Buluşu Hizmet Buluşu olarak tanıyarak kısmi hak talep etmek.
- (e) Buluşu Hizmet Buluşu olarak tanıyarak tam hak talep etmek.

(3) MİTTO'nun teklifi Üniversite Yönetim Kuruluna sunulur ve karar verildikten sonra sonuç buluşu yapan çalışana MİTTO aracılığı ile yazılı olarak bildirir. Bu bildirim, buluş

bildiriminin Üniversite tarafından kabul edildiği tarihten itibaren en geç yönergedeki süreler içinde yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Buluşa İlişkin Yükümlülükler ve Haklar

Serbest buluşlarda hak talep edilmemesi

MADDE 8 – (1) Üniversitenin, buluşu Serbest Buluş olarak tanınması ve her hangi bir hak talep etmemeye karar vermesi durumunda, Üniversitenin buluşla ilgili herhangi bir hakkı ve yükümlülüğü kalmaz.

Serbest buluşlarda öncelik hakkının kullanılması

MADDE 9 – (1) Üniversitenin, buluşu Öncelik Hakkı veren bir Serbest Buluş olarak tanınması ve Öncelik Hakkını kullanmaya karar vermesi durumunda, buluşla ilgili patent başvuruları buluşu yapan Çalışan adına yapılır, ancak, patentlerin kullanma hakkı lisans olarak Üniversiteye verilir.

(2) Bu durumda karşılıklı yükümlülükler ve haklar, Kararnamenin 88 inci Maddesi gereği, Üniversite ile buluş sahibi Çalışan arasında yapılacak bir lisans sözleşmesi ile EK.2 ‘deki sözleşme örneği gibi belirlenir.

Öncelik hakkı vermeyen serbest buluşların lisanslanması

MADDE 10 – (1) Üniversitenin, buluşu Öncelik Hakkı vermeyen bir Serbest Buluş olarak tanıyarak, lisans almayı teklif veya kabul etmeye karar vermesi ve bu kararın buluşu yapan Çalışan tarafından kabul edilmesi durumunda, buluşla ilgili patent başvuruları buluşu yapan Çalışan adına yapılır, ancak, patentlerin kullanma hakkı lisans olarak Üniversiteye verilir.

(2) Bu durumda karşılıklı yükümlülükler ve haklar, Kararnamenin 88 inci Maddesi gereği, Üniversite ile buluş sahibi Çalışan arasında yapılacak bir lisans sözleşmesi ile belirlenir.

Serbest buluşlarda hakların üniversiteye devri

MADDE 11 – (1) Üniversitenin, buluşu Serbest Buluş olarak tanınması ve tasarrufu ile ilgili tüm hakların kendisine devrini teklif veya kabul etmesi ve bu kararın buluşu yapan Çalışan tarafından kabul edilmesi durumunda, buluşla ilgili hakların tümü Üniversiteye devredilir.

(2) Hakların Üniversiteye devri karşılığında, buluşu yapan Çalışana Üniversite tarafından yapılacak ödeme için aşağıdaki iki yöntemden birisi taraflarca anlaşılarak uygulanır:

a) Buluşu yapan Çalışana, her mali yıl sonunda, o yıla ait buluş net gelirinin yüzde altmış (% 60) oranında ödeme yapılır. Buluşun birden çok Çalışan tarafından yapılmış olması durumunda, ödeme Çalışanlar arasında buluştaki payları oranında bölüştürülür. Buluş net geliri, buluştan elde edilen cirodan Üniversite tarafından yapılan masraflar ve diğer giderler düşüldükten sonra geriye kalan kısımdır. Bu yöntemin seçilmesi durumunda, Üniversitenin buluşu yapan Çalışana karşı, kendi adına patent başvurusu yapma, alman patentleri ticarileştirmek için gereken adımları Kararnamenin 96 nci Maddesinde belirtilen süre içinde atma, patentlere ilişkin hakka tecavüz fiillerini izleme ve bu fiillere karşı hukuki adımları atma yükümlülüğü doğar.

b) Buluşu yapan Çalışana, hak devri sırasında, bir defaya mahsus olmak üzere, buluşun en olası ticari değeri ile orantılı toplu ödeme yapılır. Buluşun birden çok Çalışan tarafından yapılmış olması durumunda, ödeme Çalışanlar arasında buluştaki payları oranında bölüştürülür.

Bu yöntemin seçilmesi durumunda Üniversitenin buluşu yapan çalışana karşı başka bir yükümlülüğü kalmaz.

(3) Yapılan anlaşma Üniversite Yönetim Kurulu onayına sunulur.

Hizmet buluşlarında kısmi hak talebi

MADDE 12 – (1) Üniversitenin, buluşu Hizmet Buluşu olarak tanıyarak kısmi hak talep etmesi durumunda, buluş Serbest Buluş niteliği kazanır.

(2) Buluşu yapan Çalışanın kısmi hakkı ile ilgili olarak 8 inci, 9 uncu, veya 11 inci Madde hükümlerinden herhangi biri taraflarca anlaşılarak uygulanabilir.

(3) Üniversitenin, kendi kısmi hakkına dayanarak buluşu kullanması durumunda, buluşu yapan Çalışana Üniversite tarafından yapılacak ödeme için aşağıdaki iki yöntemden birisi taraflarca anlaşılarak uygulanır:

a) Buluşu yapan Çalışana, her mali yıl sonunda, o yıla ait buluş net gelirinin Üniversitenin kısmi hakkına karşılık düşen kısmının yüzde kırkı (% 40) oranında ödeme yapılır. Buluşun birden çok Çalışan tarafından yapılmış olması durumunda, ödeme Çalışanlar arasında buluştaki payları oranında bölüştürülür. Buluş net geliri, buluştan elde edilen cirodan Üniversite tarafından yapılan masraflar ve diğer giderler düşüldükten sonra geriye kalan kısımdır.

b) Buluşu yapan Çalışana, hak devri sırasında, bir defaya mahsus olmak üzere, buluşun Üniversitenin kısmi hakkına karşılık düşen en olası ticari değeri ile orantılı toplu ödeme yapılır. Buluşun birden çok Çalışan tarafından yapılmış olması durumunda, ödeme Çalışanlar arasında buluştaki payları oranında bölüştürülür. Bu yöntemin seçilmesi durumunda Üniversitenin buluşu yapan Çalışana karşı başka bir yükümlülüğü kalmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Öğretim Elemanı Olarak Çalışanlara İlişkin Özel Hükümler

Buluşun çalışan tarafından değerlendirilmesi durumunda bildirim yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) Kararnamenin 41 inci Maddesi gereği, öğretim elemanı niteliğine sahip bir Çalışanın buluşu Serbest Buluş olarak kabul edilir.

(2) Bu bildirim, MİTTO tarafından belirlenen bir formatta hazırlandıktan ve buluş yapan Çalışanın bağlı bulunduğu birimlerin yöneticileri tarafından onaylandıktan sonra, MİTTO'ya yapılır. Farklı birimlere bağlı birden çok Çalışana ait ortak buluş bildiriminin geçerli olabilmesi için, ilgili her birim yöneticisi tarafından ayrı ayrı onaylanması gerekir.

Buluşun çalışan tarafından değerlendirilmesi durumunda üniversitenin hakları

MADDE 14 – (1) MİTTO, 13 üncü Madde gereği kabul ettiği bildirimde dayanarak, buluşun ortaya çıkmasında kullanılan kaynaklara Üniversitenin yapmış olduğu harcamaları saptar ve sonucu Rektöre bildirir. Rektör, saptanan harcama toplamını, MİTTO aracılığı ile ve yazılı olarak Çalışandan talep eder. Talep, Çalışanın bildiriminin MİTTO tarafından kabul edildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yapılır.

(2) Çalışanın bulmuş olduğu buluş kendi uzmanlık alanının dışında ise MİTTO, 13 üncü Madde gereği kabul ettiği bildirimde dayanarak, Çalışanın üniversitenin imkânlarını kullanması dâhilinde buluşun ortaya çıkmasında kullanılan kaynaklara Üniversitenin yapmış olduğu harcamaları saptar ve sonucu Rektöre bildirir. Rektör, saptanan harcama toplamını, MİTTO aracılığı ile ve yazılı olarak Çalışandan talep eder. Talep, Çalışanın bildiriminin MİTTO tarafından kabul edildiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde yapılır.

BEŐİNCİ BÖLÜM

Uygulama Hükümleri

Hükümler

MADDE 15 – (1) Bu yönergenin yürürlüğe girmesinden sonra üniversiteye yapılmış buluş bildirimlerine ilişkin işlemler bu yönergenin hükümlerine göre yürütülür.

Yürürlük

MADDE 16– (1) Bu yönerge, Marmara Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu yönerge hükümlerini Marmara Üniversitesi Rektörü yürütür.